debz eã cogẽ ad ſatiſſaciendũ.
Simile .i. ſimilitas ſubiectionis hec
tñ excuſat filios nõ maĩcipatos
ſi p pꝛoꝝ ſuſtentant̃ ꝫ ſilr pꝛoꝝ
ſi ſuſtentat̃ a filio exõicato Itẽ
ruſticos q colũt t̃rã eiꝰ ſiue ſint
aſcripticij ſiue medietarij .ſ. qui
ſoluũt certã portionẽ et ſilr
oẽs q a dño recedẽt nõ hñent
vñ viuerẽt. Itẽ ſuos ꝫ ancillas
et ſilr oẽs ſubiectos maxĩe
ſi obligauĩt ſe ſibi añq̃ in exõ
icacoeꝫ ĩcideret pmo ecc̃ ſi
poſt exõicacoeꝫ intrãt ſuiciũ
ſi ignorãt ꝫ nõ pñt ſine ſuo dãpnõ
recedẽ ut ſi neccitas eos ad hoc cõpel
lit alr tenent̃ recedẽ Res igno
rata .ſ. ẽ ignorãti facti pꝛobabilit
ut ꝫ ignorãcia iuris q̃ntũ ad eos
quibꝫ licꝫ ius ignorãe ut ſt̃ pueri
nõ dũ doli capaces Neccẽ .i.
neccitas ut ĩ pegrĩnis ꝫ viatoribꝫ
ꝫ hiꝫ q̃ ipis exõicatis pñt ad̃
dari cũ huãitate qui indigent
alimẽto veſtibꝫ ut hoſpicio et
cetis ſĩ q̃bꝫ hõ viuẽ nõ pt
In alijs aũ nõ dꝫ eis aliq̃s facilr
icũicaẽ Vltio nõndũ ꝙ tũc dr
aliq̃s ſcire aliũ eẽ exõicatũ
cũ videt illũ vbernẽ clericum ĩ
caſu nõ cõcẽſſo ut ſilr faciente
uel cũ pñs ꝫ audiuit frĩ ſinã
ut ipũ publice denũciari ut
ipẽ exõicatꝰ dixit ei a q̃ platꝰ
exõicatꝰ maxĩe epõ vel eccia

archidyaconꝰ uel ſacdos nõ
ſuſpectꝰ ut ꝫ publica fama
ẽ ipũ eẽ exõicatũ. Aliãs
pꝫ leue fama ut ſi aba
ſuo hõ audiuit nõ dꝫ ſ
de hoc facẽ Si aũ tr
exõicatũ nõ tñ aduſ
cũ ei cõicãs nec pc
cãnone incido Circa ix hec
aliq̃ ĩ hijs aliĩ in hijs ſentiant
tñ opiones mag̃r peras ſiue ſe
cutꝰ Cũ dixit dñs Miſeri
cordiã volo et nõ ſacrificiũ

Familia

Pater familias tenẽ
hrẽ curã familie puta
ſeruoꝝ et filioꝝ. ſc̃m ẽ .i. thi .v.
Si q̃s filioꝝ ſuoꝝ ꝫ maxĩe
domeſticoꝝ curã nõ hꝫ fidẽ
negauit ꝫ ẽ infideli detioꝛ
Nec aũ cura correctionis nõ ſo
dꝫ eſſe in ũbis ſꝫ etiã exemplo
boni opis Et ſi in hijs non
corrigunt̃ tenet̃ eos abijcẽ a
ſe Si ẽdit p hoc eos pꝛobabilit̃
corrigi ꝫ ſi hõ eos ĩ malicia p
ſeuerare ne ſit partĩcꝰ crĩmis
ꝙ ſi pꝛobabilit̃ credit p hoc eos
licencius peccaturos pſua aũ cura
et pꝫ ſuũ timoꝛe vidꝫ eos ĩ
mitẽ et ſi nõ ab oĩbꝫ malis
ſe tẽperare tũc nõ ĩputãt̃ ſibi
alloꝛum puerſitas

Ferie Dicuntur co | quod preſtent
vacatione ab hijs que agenda
ſunt in foro/ ut dicitur ferie ferie quaſi
feſtiue Ferie autem ſolempnes ſunt
precipue feſtiuitates per circulum
anni et dies dominica in quibus nichil
eſt agendum/ ſed deo ſoli vacandum
Et durat feſtum vespere a veſpera
in veſperam/ tamen in hoc conſuetudo
regionum et feſtorum eſt agenda Ray
ſiue attenda/ Magnitudo etiam
feſti exigit citius incipere
celebrari et tardius terminare
In diebus feſtiuis eſt deo ſeruiendum
et abſtinendum ab omni opere ſeruili
primo a peccato quo ſeruit aliquis diabolo
ab agricultura vel ab alijs quibus
ſeruit aliquis homini/ et a mercatura
nec debet fieri placitum/ niſi hoc exigat
neceſſitas vel ſuadeat pietas
nullus autem hijs diebus ad mortem
vel ad penam debet iudicari
nec iuramenta debent fieri
niſi pro pace facienda Hec autem ſic
ſunt intelligenda/ abſtinendum
eſt a peccatis quia magis violat feſ
tum qui peccat mortaliter in die
feſto quam qui facit aliquod opus corporale
illicitum/ quia per ipſum totus tollitur
ſanctificatio Secus eſt tamen de peccato ve
niali quia non tollit ſanctificationem
ſabbati Abſtinendum eſt et ab opere
ſeruili puta agricultura et ſimilibus

tamen non prohibetur quis facere opera que pertinent
ad prudentiam neceſſariorum tam ſibi quam
proximis ſicut ſanando perſona vel res.
Vnde Mathathias pugnabat in ſabbato.
Simile eſt de quolibet dampno rei exterioris
vitando Sicut dominus poſuit exemplum Matthei
12°. De oue que ſabbato leuatur de fouea
Simile eſt et de omni quod pertinet ad ſalutem
corporalem hominum/ quia per Joh. 7°. Mihi
indignamini quia totum hominem ſaluum
feci in die ſabbati Vnde in imminente
bello iuſto poſſunt ſe homines munire
et defendere/ faciendo foſſas et
muros reparare Si etiam vrgeat neceſſitas
licet arare vel fructus colligere/ quando
non poteſt bono modo differri/ vel ſi res
periret quia tamen cauendum eſt in maioribus
feſtiuitatibus niſi magna neceſſitas ſit
Eſt tamen in hoc diſpenſatio facienda per
largiores etas Vnde imminente tem
peſtate poſſunt fructus colligi qui deterio
rentur multum ex pluuijs vel alijs
Carnifices et pincerne qui diebus feſtis
preparant ea que debent vendere in craſtino
mercando et ceteri qui preparant diebus feſtis
victualia ſi diebus precedentibus non
potuerunt commode preparare vel preparata
ſeruare ſine periculo corruptionis non
peccant mortaliter Iſti autem qui a dominis
ſuis coguntur operari in diebus feſtis
ſi iuſto metu inducti hoc faciunt vi
dentur poſſe excuſari Qui que dominis
ſuis portant blada in diebus feſtis
ac alijs diebus poſſunt liberius operari
non excuſantur niſi forte arta neceſſitas
ad hoc impellat Vectores tamen

quod alii ducunt ad partes remotas ex-
cusantur si diebus festis quo degerent quia
illi non possunt sine magno periculo
invicem Medici in diebus festivis
licite dant suas medicinas In
omnibus huiusmodi casibus dispensabit episcopus quan-
tum subest si commode haberi potest alias
tamen discretus sacerdos
possit esse necessitas et tamen notoria
quod per se possit talia facere quia necessitas
arbitrio discreti viri est committenda
De barbitonsoribus vero minutoribus
vectoribus peregrinorum et fratoribus
equorum credo quod excusantur si propter
utilitatem aliorum et non propter lucrum
faciant aliter non et hiis qui talia
ab eis recipiunt excusantur si non
poterant aliquo commode super hiis pro-
videre Et similiter viatores excusantur
tamen lex vetus hoc concessit Sciendum
et quod pauperibus aliquid tamen propter deum faciunt
non peccant dum non fiat in maioribus
festivitatibus nec propter hoc homines admirentur
moveantur nec fiat propter aliquid nisi propter deum
et ipsi pauperes tali servitio necessario
egeant In precipuis festivitatibus licet ducere
quod sit necessaria pro edificiis ecclesiarum maxime
si ministri ecclesie sint pauperes non
habentes reditus dummodo non nimis usque
ad fatigationem labor extendatur vel
divina audienda dimittantur Ab-
stinendum est in diebus festivis a merca-
tura si tamen aliquis hoc aliquando faciat non
consuetudinarie et pro sua necessitate credo
quod non peccet mortaliter sed si ducat
in consuetudinem aut si faciat ex
improba cupiditate ut aliqui faciunt
quod tunc vix et magis intrant ecclesiam
peccant mortaliter Mercatura tamen
que fiunt de victualibus necessariis credo
non esse illicita dum tamen propter hoc non
abstrahant se a divino officio
Et non quod non propter quibus opus
modicum quod fit in die festo peccat
quis mortaliter ut si transiens per
agrum vel vineam suam purget
modicum aut reparet sepem vel ruinam

Fides formalis vero obiectum

fidei est veritas prima quia fides
non assentit alicui nisi cum a deo
revelatur Obiectum tamen fidei materiale
sumendo et possunt esse alia credita
complura et illa non credat nisi in
ordine ad veritatem primam Unde
et fidei non potest subesse aliquid falsum
Ex quo enim nichil cadit sub fide
nisi ut stat sub veritate prima
sub qua non potest stare aliquid falsum
Sicut neque ~~non ens~~ ens sub ente
manifestum est quod sub fide ~~nec~~
~~~~ non potest esse aliquid falsum
Illud autem quod sic cadit per se sub
fide nec visum potest esse nec
~~fit~~ scitum Non visum quia illud
quod videtur per se movet intellectum
ut fertur ad suum consensum sed
intellectus assentiens alicui per
fidem non movetur sufficienter per
~~fidem~~ ab obiecto sed per electionem
~~~~

volutate declinat magis i vna
ptem qz in alia cu certitudine.
obm qz fidei no e visu qmus
m credat n ea q vidit esse tre
dande No i scitu scitu n. hret
p pncipia p se nota i visa Idem
n. no pt ee visum i creditu qz
nec scitu nec creditu ab eodem
Sut au articuli fidei q ptinet
in symbolo quoru qtuor ptinet
ad deitate in cui visione bti
ficamr Pmus e de dina vnitate
Scds de reru creacoe Tercius de
tritate z hic ptinet tres s. de
pre et filio et spu sco Sextus
de cte volis scificacoe q i est
~~[struck through]~~ Septimus de ipis
glorificacoe q s. z de carnis rr̄
et de vita etna Ad huanitate
vo xpi ptinet alii septe quo
pmus e de eius incarnac 2us de nati
uitate 3us de passione eius morte
i sepultura 4us de descensu ad in
feros 5us de rr̄e 6us de ascensoe
7mus de aduetu ad iudiciu Aplus
au diffinies fide dt qz fides e
sba reru sperandoru argumentu
no appncu Dom n. dinu no
visum e res speranda cui sba
i. pma inchoacio e in nob p assen
sum fidei q virtualit ptinet in
se oes res sperandas Accipit n.
hic sba p pma inchoacoe rei q
virtualit ptinet tota res sequens
Est i argumetu i. firma ad
hesio ad ea q no apparet Vn
h diffinicio pt sic ordinari

Fides est habitus mentis q inchoat
vita etna in nob faciens intellectu
assentire no apparentib Est au
fides habitus intellectus obm cui actus
fidei q e cdere e veru qd ad intellectu
ptinz Sicut au intellectus specu
latiuus extensione fit practicus
sic fides q est in intellectu specu
qz eius obm no solu hz rone veri
s i rone finis pt p dileccoem
operari Et hn dico p dileccoe qz
caritas e forma fidei actus n. fidei
p caritate pficit i format na actus
fidei ordinat ad bonu dinu
qd e obm volitis i caritatis actus au
ordinatus ad fine formatr p ipm
fine ad que ordinat qz ex fine
recipit spem Notandu qd est dare
fidem formata i fide informe
Fides formata e q operat p dileccoem
Fides informis e q no e caritate
informata Vna au i eadem fides
pt esse formata i informis licz
no simul na formitas ul informitas
fidei e ex pte eius racoem. fides au
e in intellectu formitas au ul infor
mitas eius e p caritate q e i volte
Vn p se ad fide no ptinz Fides
tn formata virtus qz facit intellectum
fallibilit tende in suu bonu qd
e veru fidei au no pt sub ee fm
ut dem est Facit i volutate p
caritate q ipam informat infallibilit
ordinari in bonu fine Sz fides
informis no z virtus qz i si intellectus
infallibilit ferat no tn volutas
capit defectu caritatis Nam ille habitus

solummodo virtus est que est principium boni. // Est tamen donum dei sicut et fides formata. Fides enim infunditur homini a deo. Credibilia namque excedunt rationem humanam et ideo necesse est quod homini a deo proponantur ad credendum ea et hoc vel mediate vel immediate. Cum ergo iam proposita sint, tunc homo non potest ea credere nisi sit ad minus aliquod principium naturale movens hominem ad credendum. Unde non omnes credunt ea que audiunt que sunt fidei vel vident miracula. Quia quoniam deus est causa fidei simpliciter dicte. Et quod causa fidei informis ergo ut dictum est informitas est contra rationem specificam fidei non est tamen causa informitatis fidei. // Sciendum quod inter virtutes theologicas que omnes alias virtutes antecedunt fides est prior. Obiectum enim operationum est finis qui est principium in operabilibus. Finis autem est prius in intellectu per fidem quam in voluntate per spem et caritatem. Voluntas enim non fertur in aliquid nisi quod ab intellectu est prius apprehensum. Est ergo fides secundum se certior omnibus virtutibus intellectualibus. Unde inter virtutes intellectuales prudentia et ars sunt circa contingentia quas precellit fides quia est de eternis. Sapientia vero scientia et intellectus innituntur rationi humane et ideo et illas fides precellit quia fides innititur veritati divine. Est autem duplex effectus fidei. Primus est timor. Fides informis est causa timoris servilis. Quia enim fide tenemus deum esse retributorem bonorum et malorum, ideo ab ipso puniri timemus. Sed fides formata est causa timoris filialis. Fides enim formata facit deo inherere et sibi subici, et per consequens facit timere ab eo separari et ei velle equari quod est timor filialis. Secundus effectus est purificatio cordis. Rationalis enim creatura quodammodo feditatur ex amore rerum temporalium quibus dignior est quarum vilioribus se immiscet a qua feditate non potest purgari nisi per contrarium motum in deum. Cuius motus primum principium est fides. Unde primum principium purificationis cordis est fides que si perficiatur per caritatem causat perfectam purificationem. Fides autem informis, et si non faciat puritatem omnimodam, facit tamen puritatem excludendo errorem quo quis divina vult secundum rationem humanam metiri. Nunc de fide vocabulo Credere

Tho

Fortitudo

Hic primo dicam de fortitudine prout est virtus cardinalis. // 2° prout est donum spiritus sancti. // Circa primum notandum

q fortitudo e virtus / qr facit
hoiem vivere s(e)c(un)d(u)m roem r(e)pellit
n. difficultates q impediunt
hoiem ne s(e)c(un)d(u)m roem operetur
Dicit aute ab(solu)te importat ai
firmitatem / Sic e quedam gnalis
conditio oi(u)m virtutu(m) / qr oes virtutes
e imobilit(er) et firmiter operari
S(ed) put d(icit)r firmitatem i quibus
periculis sustinendis vel repel
lendis sic e spalis virtus / qr sit
ad materiam determinata Est. n.
cohibitivam timoris impedimentio
sequi id q e s(e)c(un)d(u)m roem et mo
derativa audacie // Et no(tandum)
q fortitudo maxime consistit circa
pericula mortis / Inter oia enim
mala corpalia maximum malum
e mors / qr tollit oia bona
corpalia Fortitudo. n. aie d(icit)r
q retinet voluntatem in bono
rois contra maxima mala / nam
q in maioribus fortis e et in
minoribus // Consistit g(itur) fortitudo
circa pericula mortis / et maxime
circa ea q sunt in bellis iustis
In hijs. n. intendit duce bonum
q e proprium virtutis / nam virtus
e tende in bonum // Principal
aute actus fortitudinis e susti
nere / nam difficilius e sustinere
mala q aggredi / qr sustinens
ista mala presentia que magis
contristant q mala futura

q imminet aggredienti / et etiam qr
difficilius e diu manere imobile
per sustinentiam q subito motu
aliquid aggredi per audaciam Fortis
aute licet operetur propter deum vel
beatitudinem tamq(uam) propter finem
remotum / tn sicut proprium finem
intendit ut similitudinem sui habitus
exprimat in actu / intendit. n.
agere s(e)c(un)d(u)m sui convenientiam sui habitus
Et quis in tali actu delectetur
s(e)c(un)d(u)m delectationem aialem / tn illa
delectatione non facit sentire
consideratio periculorum et dolore carnis
n(isi) forte cum gra dei sup(er) habundet
q plus delectetur de divinis q doleat
de corpalibus afflictionibus Fortitudo
tn facit ut ro no absorbeatur a
corpalibus doloribus / et delectatio
virtutis superat tristiciam aialem in
quantum ho bonum virtutis prefert vite
corpali Unde a forti non requirit(ur)
ut delectetur qui delectatione sentiens
s(ed) sufficit q no tristetur // Forti
tudo. n. maxime in repentinis
manifestatur q. n. aliquis repente
pericula aggrediatur e signum fortitu
dinis i mo radicate. In hoc aute
actu aggressionis fortis utitur
ira ut moderata tn roe Sciendum
vero q fortitudo e virtus cardinalis
sive principalis Vendicat. n. sibi
illud q dicitur ad oem virtutem
ptinet puta firmiter operari et

h' cca quſſim ı̄pellens puta
ca periculа mortis Huiꝰ au
ſt q̄ ptes. ſ. fiducia magni-
ficen̄ patien̄. et perſeuerancia
Eſt .n. duꝑ actus fortitudis
primꝰ ē aggredi ad aggrediendū
au reqͥrit̄ promtitudo aı̄ ⁊ hoc
nōt fiducia Et ne aliqs defi-
ciat ı̄ execucōe ı̄ceptorū qͥ fiducialr
inchoauit qꝛ fit ꝑ magnificēcia
Scds actꝰ fortitudis ē ſuſtinē
ad qd ecꝫ duo reqͥrūt Pᵐ eſt
ne aīmꝰ frangeret triſticia ꝑpt
pericula īminen̄ qꝛ fit p paciam
Scds ē qꝛ hō ex diuturna rerū dif-
ficiliū ꝑpeſſione nō fatigatur
ita ut deficiat et qͣtū ad h'
ponit̄ perſeueran̄ // Et Fᵐ nō
qꝛ dona reſpiciunt motionē me
a ſpū ſcō / ſpūs au ſcūs mouet
aīam dando ſibi fortitudinem
Fortitudo au ~~aı̄~~ dͭ firmitate
aī in bonis arduis faciēdū et
ı̄ mal arduis ꝑferendis / licꝫ .n. hō
ꝓpria vtute ꝑ vtute fortitudis
poſſit hꝰ firmitatē hr̄e tn̄ ex
qꝛ aīmꝰ hōis ultiꝰ moueatur ad
h' qꝛ ꝑueniat ad ~~fidem~~ finē cuiꝰ-
libet opis ı̄choati et euadat q̄-
cumqꝫ pericula īminen̄ qꝛ excedit
naturam humanā et h' operat̄ ſpūs
ſcs in hōie dū ꝑducit eū ad
vitā et̄nā q̄ ē finis oīm bonorū
et euaſio oīm periculorū et huiꝰ
rei infūdit menti quādā fiducia
timore excludendo Et h' mō
fortitudo ē donū ſpūs ſcī et
manet in patria / ubi actꝰ eiꝰ
ē frui plena ſecuritate a laboribꝫ
⁊ mal // Huic au dono cor-
reſpondꝫ qͣrta btitudo q ē btī q̄
eſuriunt ⁊ ſiciunt iuſticiam
qm̄ ipi ſaturabunt̄ // Fortitudo
n. conſiſtit in arduis / eſt au
valde arduū qꝛ hō nō ſolū
opa vtuoſa faciat q̄ dicunt
dr̄ opa iuſtic / ſꝫ qꝛ ea faciat
cū inſatiabili quodā deſidio
qꝛ pt ſignari p famē ⁊ ſitim
iuſticie. Inᵗ fructꝰ correſpondet
ſibi pacien̄ q̄ reſpicit ſuſtine-
tiā malorū / et longanimitas
q̄ reſpicit diuturna expectacio-
nē et opperitionem bonorum

in ꝑma ſcde q. 70 ar. 1.

FRuctus aūt

hic de ipo loquimur ē operacio hoīs
ꝑ vtutē ſpūs ſcī ad modū ſeminis
ſibi reponitis huius racionem ultimi
et delectabil / ſicut .n. fructus
arboris ab ipa tanqͣ quida ultiᵐ
et delectabile ꝑducit̄ p racionem
ſeminalem inexiſtentem ~~dicitur opera~~
Sic bōn operacio qͣ hō ꝑducit
tanqͣ quoddam ~~hō~~ bonū delec-
tabile ꝑ ſpm ſcm exiſtentem dr̄
operacio hoīs ⁊ fructus ſpūs ſcī
Sunt au xii. fructus qͦs apls
enumerat ſm qꝛ diuſimode nos

ordinat spiritus sanctus qui est semen et
radix horum fructuum. Ordinat
enim spiritus sanctus primo hominem in se
ipso 2o ad ea que sunt iuxta se 3o
ad ea que sunt infra se. Primus est
fructus est caritas qua homo in se ipso
bene disponitur eo quod amor sit principium
omnium affectionum. 2us est gaudium
quod caritati est in homine gaudium
ex presentia dei quem semper habet presentem.
Tercius est pax qua ipsum gaudium
perficitur, est enim non a nullo ab exteriori
turbari et in uno solo quiescimus
quod est esse pacatum, tunc gaudium
nostrum est perfectum. Quartus est
paciencia per quam mens in aspera ordinatur
ne in malis imminentibus perturbetur.
Quintus est longanimitas que
ordinat mentem ne in dilatione
bonorum perturbetur. Sextus est bonitas
que dicitur voluntatem beneficiando proximo.
Septimus est benignitas que dicitur talis
voluntatis excitatorem fervet igne
amoris ardere ad beneficiandum.
Octavus est mansuetudo que
facit mala a proximis illata equanimiter
sustinere. Nonus est
fides sive fidelitas qua sic homo
disponitur ne proximo dolo vel
fraude noceat. Decimus est
modestia que in omnibus dictis et factis
modum observat. Undecimus
est continentia que refrenat a licitis.
Duodecimus est castitas que refrenat
ab illicitis quamvis continens dici possit
qui patitur sed non deducitur. Castus
autem qui nec patitur nec deducitur.

Frui est actus voluntatis
frui enim est amore alicui
inherere propter se ipsum. Amor autem
ad voluntatem pertinet. Unde circa
actum voluntatis ista quinque habent se per
ordinem velle diligere amare uti
frui. Velle dicitur simplex actus voluntatis
a voluntate denominatus. Diligere significat
eundem actum voluntatis ut ab obiecto determinatum
obiecto uno magis quam alio. Unde diligere
dicitur quasi de aliis eligere. Amare autem in-
cludit diligere et amplius quia addit
ex parte amantis quandam vehementiam
et unam transformativam, et ideo dicitur
amor quasi amorte sine ~~vivat~~
incipiat ut amato vivat. Uti
vero includit quendam motum ex parte obiecti
quo enim amans in amatum ducitur
illo uti dicitur sicut deo uti quia uti
illuc perveniat. Sed frui est cum quis
ad illud pervenit quod primo et principaliter
amavit, tunc enim voce status in illo
dicitur frui deum a fructus perceptione
quia fructus est ultimum quod expectatur
de re. Nam ut deum est frui est alicui deum
in amore inherere propter se ipsum. Sciendum
quod autem nullus potest alio frui nisi deo ut se ipso.
Omnis enim homo vult esse affectus affectione
huiusmodi qua vult sibi bonum vel affectione
iusti qua caritas dicitur qua vult ipsum bonum
in se. Omnis est affectione iusti affectus
tunc diligit deum super omnia et eo
fruitur ut statim dicetur. Dato enim
quod alio fruatur quod aliud quam deum

habet ut fine ultimo quo non est in
caritate. Sed aut est affectione huiusmodi af
fectus tunc ſemper et nullo alio fruitur
nichil enim potest velle niſi secundum illam
affectionem qua affectus est puta secundum
affectionem huiusmodi. In omni autem volitione
huiusmodi aliquis prius vult eſſe quod velit
ſibi bonum eſſe cum quo illo dicendus ſit frui
quod primo omnium vult nullo a ſe proprie
frui potest. Unde ſi diligit alia diligit
omnia in ordine ad ſeipſum ſeipſum
tamen prius. Immo ſi diligit deum
non diligit eum niſi ut ſibi bonum faciat
secundum illud ps. Confitebitur tibi cum
bene feceris ei. Notandum et quod exiſtens
in caritate hoc ipſo quod exiſtens in caritate
ſemper actualiter fruitur deo frui
enim est deo amore inherere propter ſeipſum
Sed exiſtens in caritate ſemper actu a
mat deum et actualiter ei per amorem
inheret. Sicut enim affectus affectione
huiusmodi in omni eo quod vult ſuum commodum
et ſibi bonum nec potest aliter velle
quam secundum affectionem qua affectus est. Sic qui
est in caritate in omni volito vult quod iuſtum
est quia non potest velle niſi secundum affectionem
qua affectus est. Et ideo quicquid vult in ordine
ad deum vult et ſi aliquando non cogitat
actu de deo quia tamen actus ſui erunt
eo modo quo a caritate imperantur vel
eſſent imperandi ideo ſemper in eis ma
net manet motus caritatis ſicut
virtus motoris in lapide proiecto. Et
poſito quod talis peccata faciat venialia
que procedunt ex affectione huiusmodi quia
tamen affectio huiusmodi in ipſo vincitur per

affectionem iuſti ideo ſimul cum hoc deo
fruitur actualiter cum talia peccata
vult quia ſemper affectio huiusmodi
in eo actualiter vincitur ab affectione iuſti
quia igitur in omni volito vult deum et
propter ipſum amat ille qui est in caritate
ideo ſemper actualiter deo fruitur.
Unde ipſi caritati secundum ſuum obiectum primum
quod non debet idem eſſe in habitu
et in actu ſicut et anime vel mo
tui cordis idem est eſſe in actu
primo et in actu ſecundo. In ſcripto ſententiarum q. [illegible]

Furtum

Est contrectatio rei aliene in
vito domino. Si enim aliquis hoc credit
placere domino et ſub est iuſta cauſa
credendi non habet rationem furti.
Quoniam ad rationem furti tria
concurrunt primum est uſurpare alienum
in quo fit contra iuſtitiam que reddit uni
cuique quod ſuum est. Secundum est ut ſit
contra rem poſſeſſam. Tertium est ut
hoc alienum occulte uſurpetur. Est
ergo furtum occulta acceptio rei aliene
et etiam iniuſta eius detentio per
hanc enim ita bene furtum committitur
ſicut per acceptionem. Et nota quod qui
furatur rem ſuam apud alium
depoſitam tenetur relevare conſcientiam
depoſitarii qui tenetur reddere vel
ſe in maiori onere [?]. Si tamen furetur
rem ſuam apud alium iniuſte de
poſitam et detentam peccat non
quia gravet eum qui detinet unde nec
reſtituere tenetur ſed quia furatur contra

incon iusticia sua pt ordinem ius repetendo / vn tenetur deo satis facere et sedare scandalum si quod in ortum est Sciendum vero quod furtum est peccatum mortale quia repugnat dilectioni proximi cum p[er] h[oc] nocumentum infertur Cum tamen aliquis res proximi sui accipit quas proprie reputat sibi nocumentum fieri infra ille qui accipit potest presumere h[oc] non esse contra voluntatem eius cuius eres excusatur a peccato mortali. Secus tamen si habet animum furandi et nocumentum inferendi. Ideo dicitur potest esse peccatum mortale / sicut et ipse quiescit in cogitatione In magna tamen necessitate quilibet potest uti re alterius siue manifeste siue occulte quia tunc omnia sunt communia tenetur tamen restituere cum ad pinguiorem fortunam venerit quia non est furtum dominus rei simpliciter sed [illegible] In summa p. c. q. 28 ar. 1.

Gaudium

Est primus effectus caritatis / gaudium enim causatur ex presencia rei amate et ex eo quod amans scit amatum bene valere et ac perspicere Caritas enim est amor dei qui semper presens est amanti et nobilissimum effectum et eius bonitas est immutabilis Unde gaudium spirituale quod de deo habetur est primus effectus caritatis Unde illud gaudium patitur secum aliquam tristiciam quia h[oc] bonum de quo est illud gaudium non h[abe]t aliquid mali ad mixtum Possumus tamen bene tristari de illis que impediunt nos ut alios quos amamus a consecucione tanti boni / quam nos boni viri tristantur de peccatis. Istud autem gaudium licet completum sit ex parte obiecti in nullo sit plenum nisi in solo deo / quia nulla creatura potest de deo gaudere quantum est de eo gaudendum / cum deus sit infinitus / tamen completum est ex parte gaudentis implebitur in nobis in patria ubi desiderium nostrum et dei et vero omnium aliorum quietabitur Erit enim ibi tunc tantum gaudium quod non capit in homine sed homo potius intrat in illud Quia in via non implebitur / quia desiderium nostrum hic non quietatur / semper enim desideramus magis iungi deo // Sunt autem sex gradus gaudii Primus est delectacio amoris enim ex amore circa amatum sit in amante quod delectacio sine lactis attractio ab amato Secundum in Osee Lactabo eam et ducam in solitudinem et loquar ad cor eius Secundus est iocunditas i[d est] quasi ioci cruditas / quod fit cum amans ex allocutione amati titillatur et quasi quodam ioco crudatur / et in se ipso levior efficitur Unde dixit loquar ad cor eius / postea iocunditas sit ei eloquium meum ego vero delectabor in domino // Tercius est leticia que est mentis dilatacio. postea dilata os tuum et ego implebo illud Quartus est suauitas sua. scilicet amati in amante vivacitas Unde apostolus vivo ego iam non ego vivit vero in me xpistus Quintus est exultacio quasi extra se in amatum ... (margin: [illegible] omnibus ar[ticulis] creatura est sit finita)

[illegible]